

А.В. Янчев, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.М. Смольнякова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.М. Пляшешник, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

СТУДЕНТСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Туризм останнім часом стає масовим соціально-економічним явищем міжнародного масштабу. Активному його розповсюдженню сприяє розширення політичних, наукових і культурних зв'язків між державами та народами світу. У соціокультурному аспекті туризм, будучи індикатором рівня й якості життя населення, сприяє збереженню культурної спадщини й історичних цінностей, формуванню взаємного інтересу людей різних національностей, толерантності та поваги між ними, стабілізації міжнародних відносин. Розширення меж соціокультурної взаємодії у всіх сферах людської діяльності зумовив перехід наприкінці 20 сторіччя більшості західноєвропейських країн на постіндустріальний розвиток, що спричинило не тільки технічні, структурні, а й ціннісні зміни. Основою цього суспільства є інформаційні технології, що сприяють формуванню єдиного інформаційного простору, який функціонує на рівні світової системи. Інформаційне суспільство відрізняється також характером економічних відносин, посиленням прозорості національних кордонів, підвищенням ролі особистості в соціальній структурі. Основою ціннісної складової нового суспільства є знання як чинник досягнення вищих позицій в соціальній структурі суспільства.

Формування на сучасному етапі розвитку суспільства індустрії масового туризму, зміна пріоритетів у мотивації подорожей окремих груп населення зумовлює необхідність його дослідження як важливої характеристики входження України в загальносвітовий глобальний простір. Однією з основних категорій населення, задіяній в сфері туризму, є студентська молодь. Під час навчання в закладах вищої освіти вона має більше можливостей реалізувати себе через подорожі, які сприяють формуванню світогляду, єдиної картини світу, поверненню до нових цінностей, які в подальшому будуть впроваджуватись в практику суспільного життя та поступово становитись загальноприйнятими.

Студентський туризм є перспективним напрямом розвитку цієї сфери та потребує урахування його специфіки для успішної діяльності. Заданими Всесвітньої туристичної організації молодіжний туризм займає 20% загальної чисельності подорожей світі та є найбільш динамічним з туристичних секторів, які розвиваються [1]. До 70% студентів подорожують у першу чергу для вивчення іноземної мови або взагалі для навчання за кордоном, в межах волонтерських програм і т.ін. [1]. Рівень

розвитку студентського туризму значною мірою залежить від загального рівня наукового знання теоретичних постулатів, а також існуючої практики. Діяльність туристичних організацій на сучасному етапі за умов конкуренції значною мірою залежить від урахування особливостей студентської молоді в контексті формування її ціннісних орієнтирів. Молодь має свої особливі функції в суспільстві, які не заміщуються та не реалізуються будь-якою іншою соціально-демографічною групою. Вона є органічною частиною суспільства, носієм особливої функції відповідальності за розвиток держави, її повноправне входження в постіндустріальне суспільство через формування нових цінностей. При цьому умовами формування відповідальності молоді за майбутнє держави є не тільки розширення її демократичної участі в розвитку суспільства, а й надання підтримки соціально-культурній взаємодії студентству регіонів і країн за допомогою туризму.

Наявність у молоді такої сутнісної риси як транзитивність дозволяє їй перейти із стану об'єкта соціалізації на певному етапі свого життя до властивості бути суб'єктом соціальної діяльності. Студентство, з одного боку, є носієм усіх основних характеристик і проблем молодіжного середовища, його суперечливості, з іншого боку, це особлива група, що володіє значними можливостями розвитку свого потенціалу, сприйняття нових цінностей постіндустріального суспільства. Найбільш важливою особливістю студентства є постійне прагнення підвищувати свій освітній, інтелектуальний потенціал, у тому числі і через взаємодію з представниками інших культур, регіонів, країн. Одним з ефективних засобів задоволення цих потреб студентів є туризм. В контексті зазначеного, туризм набуває характеру культурно-просвітницької, комунікативно-інтеграційної, освітньої діяльності та виконує гуманітарну функцію за допомогою якої з'являються можливості для формування всебічно розвиненої особистості. Зазначена специфіка обумовлює сучасні функції студентського туризму: економічну – полягає в тому, що він є однією з галузей, які динамічно розвиваються; гедоністичну; пізнавальну; світоглядну; аксіологічну.

Отже, туризм є складною, багатоаспектною структурою, що потребує постійної уваги й аналізу його ролі в системі соціокультурної взаємодії.

Список джерел інформації

1. The World Tourism Organization (UNWTO) is a specialized agency of the United Nations / Режим доступу: <http://www2.unwto.org>